

Zlato vytěžila voda

FASCINUJÍCÍ ŘÍMSKÝ DŮL LAS MÉDULAS VE ŠPANĚLSKU

Pohled z vyhlídky Mirador de Orellán na zašpičatělé červenohnědé skalnaté výběžky nejroztodivnějších tvarů je fascinující. Zvláště když si člověk uvědomí, že tuhle bizarní krajinu vymodeloval člověk.

Las Médulas, kdysi největší římský zlatý důl na Pyrenejském poloostrově, objevíte v severošpanělské provincii León, jen několik desítek kilometrů od města Ponferrada. Historie této oblasti je velmi pohnutá. Když Římané v roce 25 před Kristem obsadili severozápadní Hispánii, vědělo se, že největším bohatstvím tohoto kraje jsou zásoby zlata. To byl dostatečný důvod k tomu, aby zde o pár desítek let později nechali jednu ze svých legií. Vojáci měli nejen udržovat klid a pořádek, ale také se podílet na průzkumných pracích a technické přípravě těžby zlata. Musel se totiž vymyslet způsob, jak se dostat do útrob rozlehlé hory Mons Medullius a vyrvat jí drahý kov. A právě jeho těžba určila nynější podobu oblasti, která je od roku 1997 zařazena na Seznam světového dědictví UNESCO.

Síla z tajícího sněhu

V polovině prvního století našeho letopočtu panuje v kraji čilý stavební ruch, tisíce místních obyvatel budují důmyslný systém kanálů. Ty mají zachytit vodu z tajícího sněhu, jenž pokrývá vrcholy pohorí Sierra de Teleno a Montes Aquilanos, a svést ji k ohromné nádrži u hory Mons Medullius. Po celé délce je nutné dodržet sklon kolem půl stupně, což na prudkých úbočích a často v těžko přístupných místech není zrovna jednoduché. Zvláště když některé kanály měří až sto kilometrů.

Přesnost byla nutná i při náročné přípravě hory, tedy budoucího dolu, kterou Římané nazývali „ruina montium“. Když se podařilo část určenou k vytěžení doslova provrtat chodbami a komíny, mohl konečně nastat dlouho očekávaný okamžik, který odstartoval samotnou těžbu zlata. Propus-

FOTO: MILUŠE VÁLKOVÁ

ti se zvedly a ohromný proud vody se valil k hoře. S sebou bral hroutící se stropy, propadlé boky, zkrátka vše, co stálo v cestě. Husté bahno, ručně i pomocí sítí zbavené kamenů, končilo v jakýchsi sběrných kanálech, vystlaných chlupatými listy vřesovce a lepkavým cistem. Na nich se zachytával zlatý prášek. Tyto rostliny se pak na slunci usušily a spá-

lily, takže nakonec zůstala jen zlatá zrnka.

Odhaduje se, že za zhruba dvě stě padesát let takového propírání hory se přemístilo na sto milionů metrů krychlových naplavenin. Podle nejnovějších studií zde Římané získali asi pět tisíc kilogramů vytěženého zlata, což je daleko méně, než uvádějí historické prameny. Například Plinius

FOTO: MILUŠE VÁLKOVÁ

Jak se tam dostat

Do Španělska létá z Prahy několik aerolinií (Iberia, ČSA, Clickair, Smart Wings aj.). Z Madridu jezdí do Ponferrady dálkový autobus. Dál pokračujete místním autobusem do Carucedu, odkud to máte k vyhlídce Orellán či do obce Las Médulas ještě čtyři kilometry.

Informace

Las Médulas je volně přístupný. Informační a vzdělávací centrum Aula Arqueológica de las Médulas leží při vstupu do obce. Otevírací doba: červen – září 10 – 13.30 hod. a 16 – 20 hod., říjen – květen so 10 – 13.30 hod. a 15.30 – 18 hod., ne 10 – 14 hod. Vstupné 1,50 eura, studenti a důchodci 1 euro. www.fundacionlasmedulas.com

Starší v encyklopedii Naturalis historia došel k cifře 1 635 000 kilogramů.

Do nitra skal

I když je pohled z vyhlídky Orellán úchvatný, stojí za to seběhnout dolů a pustit se stezkou po dně strži do nitra někdejšího zlatého dolu. Čím víc do něj pronikáte, tím vám to místo připadá bizarnější.

Ze všech stran na vás vykukují obrovité skulptury rozličných tvarů, šklebí se díry, které jsou pozůstatkem dávných štol či tunelů, a vy si připadáte jako mezi kulisami připravenými k natáčení nějaké pohádky. A ještě dlouho poté, co jste se vymotali z labyrintu stezek, na vás cestou do několika kilometrů vzdáleného Carucedu občas ukne nějaký zašpičatělý či užnutý načervenalý kužel. ■

MILUŠE VÁLKOVÁ